

سُرَاطِ امْتِزَا

ولایاتده ودرسمادته محل
اقامتله کوندرلك اوزره
سنه لکی ۷۰ التي ایانی ۴۰
غروشه در اداره خانه دن
الحق اوزره سنه لکی ۵۰
التي ایانی ۳۰ غروشه در.
آونه لر سنه ابتداسندن
یعنی الی اوچینی نومرو دن
اعتباراً برسنه لك ویاخود
التي ایانی اولارق قید
اولنور .

سَرَسَمَةُ مَدَامِ هَارِكلَة دَاركلَة

محل اداره سی

باب عالی جوارنده ابو .
السعود جاده سنه محمود بك
مطبوعه سیدر .

امور اداره و تحریک به متعلق
خصوصات ایچون محمدرضا
افندی نامنه مراجعت
اولتیدر درج اولخیان
اوراق اتاده اولغاز .
اداره خانه جمعه دن ماعدا
هرکون آجقدر .

مقالات علمی و فنی نك واسطه انتشاری ، كلزار اوبیانك بحلیطه آتاربر

Directeur Mehmed Riza

مربی : محمد رضا

نومرو ۱۰ ♦

سر محرری : توفیق

نسخه سی ۵ ♦ پاره یه در

مشهور چالغی مدام هاركله داركله

La célèbre Artiste Lyrique Madame Hariclee Darclee

لوائح الحكم . دن :

دېر
۱

اوتدېرو ناس ايکي فرقه اولوب بری
حاکم طیش بوزی واریسه ایچ بوزیده
وارد دربرل . یعنی مراتب معقولات
و معنویاتی قبول و اقرار ایله روحانیاته
اعتقاد ایدرلر و دیگرکی - ظواهر و اشیا به
میل و اعتبار ایله مرئیات و مادیاته حصر
افکار ایدوبده ماورای محسوساتی رد
و انکاره قایلشورلر . بوايکی فرقه افراط
و تفریطدن غالی اوله میوب مثلاً روحانیاته
مائل و معتقد اولانلرک بعضیسی طریق
رهبانیه سلوک ایله برهمنیای عشق و سودا
دغدغه ماسودان تخلیه دماغ ایدوب
اشتغالات باطنیه دوشه رک بستیون ترک
و تجردی بالاخییار صومعه لرده و سائر
شدکسز اولان برلرده ازوا و اختفایه قرار
و برلر .

ماورای محسوساتی منکر بولسانلرک
اکثریسی دخی برهمنیای نفس و هوا یک
زیاده تلذذات و تجملات ظاهریه انهماک ایله
محبت خدا و متابعت انبیا دن روگردان
اوله رق کویا که کندولرینی بوعاله ییوب
ایچمهک و احراز مال و جاه ایله اغراض
شخصیه و حظوظات نفسانییه اجرا ایتک
ایچون کیش کی ظن ایدرلر .

خنی اولمیکه عن اصل رهابین کندولرینی
آیین عیسوی رؤسای روحانیه سندن
عدد ایتدیرن رهبان طاقی دیمکر .
(رهبانیت) من القديم قابل هدایت اولان
بعض اصفیای اقوامک هنکاه فزانده
یعنی سلسله انبیاک منقطع اولدینی اوان
واوقانده طایفه لمرضات اه تعالی ریاضات
شاقه نی اختیار ایله اختراع ایتدکاری برطور
و طریقت اولوب اتجیق انوار نبوتک حین
ظهورنده بونک حکمی سقاط اولغه زمان
جاهلیتده آکا مراعات ایدنلر احکام
شرعیه اتباع ایله مکلف اولورلر ایدی .

عروج عیسی علیه السلام دن صکره حواریون
و تلمیذلری بو طور و طریقی یعنی التزام
رهبانیه دن بیدان انقطاع و عزائی عادت
ایدوب بونکه ساده دلان جهانیه مقدس
کورینه رک تأسیس نصرانیه وسیله اتخاذ
ایلدیلر . مؤخرآ خرستیاناغک توسعی
حسیله ظهوره کلان پاپس و کشیش مقوله لری
کویا قدما ی رجا ک مسیحینه تقلیداً ظاهرده
تا هل و تجملی ترک ایدرک صورت تجرید
و تقیر و دوکلدکار ینسه . یعنی رهبان نامی
اکتساب ایتیش والی یومنا هذا بونام و عنوان
بین انصارا مراتب مذهبه دن معدود اولوب
قلشددر .

رهبانیت ، دینزده مردود اولدینی
کبی عندالطبیعه دخی مطروددر . چونکه
نوع انسان بالطبع تمدن و اجتماع و تانس
و اختلاطه مجبور اولدیفندن هر جمعیت
وجود واحد مذهب سندهدر . شعر :

بی آدم اعضای یکدیگرند
کدر آفرینش ز یک کوه رند
چو عضوی بدر آوردر و زکار
دگر عضوهارا نماید قرار
تو کر محنت دیگران بینی
نشاید که نامت نهند آدمی

بحسب الضروره افراد جمعیت بربرندن
آریله میوب هر حال و کارده تعاون و تناسله
و بالخصوص نوعک بقاسی توالد و تناسله
محتاج و متوقف اولدیفنه بناء جمعیت بشریه دن
چکیلوبده صومعه لر و مغارمه لر قائمقی حیجاً
بردیسه دنیو بدن نشأت ایتدیکي تصدیق
و تسامح اولنسه سیله ینه شریعت مذهبه
برعضوی تعطیل ایلمک قدر کنشادهدر .
واقعا جنس و جمعیه خدمت ایتک انسانک
یک شرفی و طاقیتندن اولدینی درکار
و بومثالو زهاد فراغت اعتیادک ماده برکونه
منفعت و معاونت لری اولمادیفی آشکار ایهده
باری ارتکاب فسق و فجور ایله جمعیات
بشریه ایقاع مضرات ایدن سهفای نخوست
لقا کی هرزه کرد شقا ذک . سالک رام بقادرلر
هیچ اولماز ایهه ادعیه خیره لر لیه تبرک
اولور .

جمال احديتک جاذبه ماهی ظهـور
و بطون اوزره متجلی اولدیفندن برهمنیای
مظهریت چوق کیمسه لر حواس جسمانییه
بالتبعیه صور ظاهریه و بعضیسلر قوای
روحانییه متابعتله حقائق باطنیه تمایل
و توجه ایدرک افکار مختلفه تحدت ایتیش
یعنی هرکس صوری و یا معنوی کنسیدی
خیالجه برکویو آماله صابانمش اولدیفندن
جهان وحدتی علائق کثرت قیالامش
ایسهده و طسائف بشریه نی ادراک ایدن
ارباب عقل و اعتدال حقیقت انسانیه
و طبیعت مذهبه ک کوسرتدیکی شهره
جستوجودن هیچ بر وقت آریله مامشدر .
چونکه انسان روح و جسدن مرکب اولمق
ملاسه سیله هر انسان عاقل ایچون باشلیجه
ایکي وظیفه تعین ایدر . بری (روحانی)
و دیگرکی (جسمانی) در . معرفت نفس
و تهذیب اخلاق و تحصیل علم و کمال کبی
اشتیاقات معنویه روحه . و بحسب الاجتماع
مألوف و مجلوب اولدیفمز احتیاجات
صوریه جسمه عاقددر . بونلرک برندن
یعنی یا صرف روحانیت و یا خود مجرد
جسمانیه اعتبار ایدوبده دیگرندن غافل
اولانلر ، یارم انسان صابیلور . ترقیات
و کالاته کسب استعداد ایدنلر بوايکی وظیفه
اساسیه نک تمامی اجراسته کندولرینی مجبور
و مکلف کورر . شوجه تله نصوفی صومعه
نشین کبی اوهام و خیالاله دوشوب جمعیت
بشریه دن ابا ونده طبیعی ظاهره بین کبی
مادیانه حصر افکار ایله فضائل معنویانی
صحیفه دلدن احسا ایچوب هرایکسک یعنی
کرک اشتیاقات روحانیه و کرک احتیاجات
جسمانیه نک اکیال و استحصاله سی و غیرتله
انسان کامل و ابائی جنس و جمعیه خدمت
و معاونتله مدح الحاصل اولغه چالیشور .
علم تدبیر منزله بیان اولدیفنه کوره
حقیقت ثروت انسانک جسمانی و طبیعی
احتیاجاتی زائل و روحانی و عقلی ذوقیتانی
حاصل ایدن اشیا دن عبارت اولغه (ثروت)
صوری و معنوی اولمق اوزره ایکي قسمه
منقسمدر . یوقسه یالکیز ذیقیت اولان

مکتسبات مادی دکلدر . اموال منقوله
وغیر منقوله مقوله سندن اولوب رفاه و غنائی
ایجاب ایدن وسائل عرضیه ثروت
صوریه ده ؛ و هنر و معرفت ، عقل و درایت ،
علو همت ، تصرف و قناعت ، تأمل و توکل ،
سلامت وجدان ، استقامت افکار ، و سمت
اخلاق کبی فضائل ذاتیه ، ثروت معنویه دن
معدوددر . حسن تمیز دینلن شی بویکی
جهتک یعنی ثروت صوریه و معنویه ک
خلاصه حصولیدر آنک دخی واسطه
وصولی سی و عملدر . بالجله کالات بشریه
و ترقیات مدنیه و بلکه سعادات حقیقیه
و منویات اخرویته ک اساس و مبنا سی
و عمل اولدیفندن نوع انسان سی و عمل
ایچون برادلش بر حیواندر دیه یلوروز . سی
و عمل یابدنا و یاخود ذهنا اولور . (مساعی
بدنیه) ال و آتای کبی اعضای جسمانی
اتعاب و اعمال و (مساعی ذهنیه) تحریر
و تدبیر ، تعلیم و تدریس ، تألیف و ترجمه
یولنده قوای روحانییه اشغال اتمکدر .
مکافات و تمتعاتک اعدل و احسن صورت
مشروعده کی سی و عمل ایله مقابله
اولانیدر [الکاسب حبیب الله] مدینه
جلیله سی بویولدمکی ارباب سی و عملک علو
قدر و منزلتی اثبات ایچون برجهت سعادتر .
بلا سی و عمل تمیز ممکن اولدمدیفندن
نظامات مدنییه سی مکمل اولمان برلرده طرق
غیر مشروعیه سلوک ایدنلر وار ایسه ده
بونارک الک ضرری آوارده سی سراق و بیجا
ره سی سئلدر .

تجارب عمومیه دن اکللاشمشدکر
جمعیات بشریه اکثر فائز اولمشدر .
لکدن وایشسز کم معرفتسز لکدن نشأت
ایدر . بنشاء علیه مدنیت صحیحیه مالک
اولان جمعیتلر هرشیدن زیاده تعمیم معارفه
چالیشورلر . چونکه علم و معرفت چوغا
لدنجه بالطبع جهالت و بطالت آزالور ،
افراد اهالی تعلیم و تحصیل دوکیلور ، افکار
عمومیه اوینور ، قواعد مدنیه و فواید بشریه
آرانیلور ، حقوق مشترکه و وظائف متقابل
طبیعیه و وضعیه ک حکم و حقیقتی میدانه

چیقار ، برخط حرکت تعین ایدر ، اخلاق
و آداب بولنسه کیر ، صناعت و تجارت
بولاری آجیلور ، طریق تمع و ترقیه
کیریلور ، انتظام و آسایش حصوله کاور .
شوعلمده نشئه زندگانی تحصیل دستمایه
کامرانیدن عبارت اولغله هیچ کیمسه وسائل
خوش گذرانی فی تصور و تفتیشدن فراغت
ایده من ، مادام الحیات تعلقات ماسودان قطع
رشته مناسبات ممکن اوله مدیفندن بر آدم
نه قدر ترک و تجردی اختیار ایتش اولسه
بیله یته آرزو چوق احتیاجندن قورنیه ماز ،
آرزودن کچه من . بیت :

ناکه زنجیر نفیله کردن جان بسته در
صانه کیم قید علاقه دن کوکل وارسته در
انسان هر نه حال و خیالده بولورسه
بولنون (طبیعت) عزت و علویته مائل
اوله جفندن دائما « منفعت » آزار « اقبال »
و « سعادت » ایستدر . شو قدر وارکه هر
شخصک سی و طایب اخلاق و ادراک ایله
متناسب ، اخلاق و ادراک ایسه فی نفس الامر
متفاوت اولدیفنه و علی الخصوص قوانین
و شرایع مناسقی مشروع و غیر مشروع
قسملرته تقسیم ایله تحدید ایشدیکنه بناء
ارادات بشریه تشبث و تجریده مختلفدر .
بو ارادات و اختلافاته نظر اولنسه منافع
خصو صنده ناسک طبقات ثلاثیه منقسم
اولدینی کوریلور . (طبقه اولی) بالجله
آمال و اذکاری و افعال و افکاری نفسنه
منحصر اولوب مشروع و غیر مشروع هر
نه ایسه امور ذاتیه و منافع خصوصیه
شخصیه دن بشقه برشی دوشونغان احسا
و ادانیدر . (طبقه ثانیه) هر حال و کاری
ملاحظه مشروعیتله امور ذاتیه و منافع
خصوصیه شخصیه لرینی مصالح کلیه و منافع
عمومیه دائره سندن آرایان ارباب فکر
و فضیلت و اصحاب خیر و حیثیتر ؛ مثلاً
اختراعات علمییه و سائر کونه منفعت بخش
عموم اولان آثار کریمه و خدمات جسمیه به
موفق اولان ذوات معتبره کی . (طبقه
ثالثه) یا بو عالم قاده بقای ذکر جبل و یا عالم

عقباده سعادت سرمیده مظهریت مقصدیه
اخروی برفکر جلیل ایچون منافع خصو
صیه شخصیه لرینی عمومک سلامت و منفعتی
اوغورنده فدا ایدن و بلکه رأس المال عمر
و حیاتی بویولده ایشار و افنا ایلمان عقول
عالیه و قلوب صافیه اصحابیدر .

طبقه اولی بحث و پیرانه دکر فقط
شوراسی بیلنمک لازمدر که افرایشک
افکاری منافع خصوصیه شخصیه منحصر
اولان برمت ، علم مدنیته قدر و منزلت
بوله ماز ، طبقه ثانیه و ثالثه رجالی نوع بی
آدمک الک بیکورایدر . بیلنلرند شو قدر
بر فرق واردکره ، طبقه ثانیه رجالتک مکافاتی
مساعیه جئسندن اوله رق صوری و مادی
و طبقه ثالثه رجالتک مکافاتی مطالب علویه لر
نوعندن اوله رق حقیقی و معنویدر .

حیات لذت دنیوییه یی اقضا ایلدیک
کی (موت) دخی لوازم احتیاطیه یی اخطار
ایده کلدیکندن چارمیزر انسان شو ایکی حال
ارمسنده متحیر و مضطرب اوله رق کامدنیایی
و کاهیجه عقباتی تفکر و تأملدن خالی دکل
ایسه ده دنیایه محبت ، طبری و ضروری
و ملاحظه آخرت عقل و قلبه راجع بر امر
و جسدانیدر . واقعا عواقب اموره نظر
اولنجه دنیادن مجتنب و هر کون اوله جک کی
آخرته مترقب اولقی لازم کلور ایسه ده بر
مقتضای ارادت الهیه عمرانی عالم سرمای
حائز و حامل اولان نوع بی آدمک
مساعی متجده و منافع مشترک سیله حاصل
اوله بیله جکندن بیچاره آدم زوایای طبیعتده
مستور و متواری بولسان خزائن قدرتی
بالبحری سرمایه تمیز و ترقی بی تحصیل
چالشق ایچون انواع محن و مشاققه دوشو
رلش اولدیفندن بالطبع احتیاجات مدنیته ک
ایضا و استیفا سندن مجبوری درکار اولغله
مادام الحیات هیچ کیمسه ایجاب اجتماعیدن
قورنیه ماز ، مستغنی معاملات اوله ماز ،
عالمیزر پشایه من . شو قدر وارکه انسانلرک
کیمیسی امور و معاملات شرع و دیانت تطبیق
ایله دنیا و عقبایی جمع اتمک ایستدر و کیمیسی
امور و معاملات عقل و طبیعت توفیق ایدرک

بالکز جهت دنیویه آرار . ملت اسلامیة نك
تربیه اصایه سی قسم اوله مبتنی یعنی امور و معاد
ملاتی شرع و دیانته تطبیق ایله دنیا و عقبایی
جمع ایدرك سعادت دارخی محتوی بولدیغته
بنامه اجله اسلاف كرك صورت جسمانیة
و كرك صفت روحانیة نك موجب و مقتضی
اولدینی احتیاجات و اشتیاقانی اكل و استكماله
سعی و غیرت ایدرل ایدی . بونكله برابر
قدمای اسلامك آمال و افكارای اعلاى دین
و شریعت مصروف و معطوف اولغله آنلرك
نظر نده (دنیا) ثبوت اخرویه بی استحصالة
مدار بردار بیقرار اولدیغندن مراتب باقیه
احراز ایچون دنیا به اعتبار ایدولور و جهاد
و غزایی اختیار ایله بوبوله مال و جان ایثار
و فدا اولهرق احیای ملك و ملت چاییشولور
ایدی . نته کیم مآثر اسلافی اثبات ایچون
اقتصادی عربستاندن بدأ ایله اقطار شرق
و غربه قدر امتداد ایدن فتوحات و مظفراتی
کوستر یورمك کاییدر . ایسته بورا طه
مقدسه یعنی محبت دینیة و متابعت شریعه
عموماً انبای ملك اذهان و افکار نده تقرر
ایدرك تربیه عمومیة بر نقطه اصلیه اجتماع
ایلمش اولدیغندن افراد امت متحد الآمال
و متوافق الافعال اولغله هر قفق مؤمن
و موحد تصادف ایلش اولسه کندوسنده
رایحه حب آخرت استنجام اولور ایدی .
بعض کیمسهلر بالفرض اغفالات خارجیة
و اخلاعات مارجیه به قایلویده ذهنلر نیجه
بشق بر معنی تصور ایتمش اولسهلر بیله تربیه
عمومیة غالب مطلق اولغله آکا مخالفت
ایده میوب چار و ناچار عمومیة انبایه مجبور
اولدقلازندن مضمرات ذهنیهلری حکمستر
قلاور ایدی .

امتلر هر هانکی دین و شریعتہ متمسك
اولور ایسه اولسون تربیه عمومیة ملك اساسی
تمایلات ملیه به جهت وحدنك حصولندن
عبارت اولغله هر ملك روح و قوقی به جهت
وحدتد . تربیه عمومیة سی بر جهت وحدت
مستبد اولیان ملترك بالطبع آمال و افكارای
متشت و متفرق اولقی لازم کله چکسندن

بو عالم امكاده بادار اوله ماز . اجزای
مترکبه سی طایغولور کیدر .

عارف حکمت

شاعر معالی منزلات هر سکلای عارف
حکمت بك افندی حضر تلر نك آثار برکزیده
استادانه لر به شرفیاب اولمقده بولان [رستلی
غزته] نك کچن هفتگی نسخه نفیسه سی ده
مشارالیک ایکی غزل بر جستله لر به موشح
ایدی .

بونردن برنجیسی بدایع پرستانه قدوم
بهاری تبشیر ایدیور ، ایکنجیسی ده فیض
طبیعی کوستر یور .

ایکیسی ده کوزل ، هله :

ترتیب عیش و نوشه ساقی شتاب کوستر
نخور جام عشقم صهای ناب کوستر
مطالعیه مصدر بولان ایکنجی غزل ، بعض
اسلاف سخورانه میدان امتحان اولان بر
زمین لطیفده اولغله بك بی بدل دوشمشدر .
اوت ! اسلافدن بعض اهل عرفان
بووایدنه خامه ران اولمشدر . از جمله :

بهاری نیلرز اول کانداز غنچه فلك
کولوب آچلمسی يك نو بهاره دکمری
بیات لطیفنك قائل اولان نائی قدیم [۱] ، بو
زمینده بر غزل تنظیم ایلمشدر . غزل
مذکورده لك زیاده جالب نظر :

ای شهنجه کار برهیز اول فرق زهده می ریز
دستبند بازیدك جام شراب کوستر
یت رندان سیدر .

بومیدانده وجدی [۲] ، نشاطی ده [۳]
سمند خامه لر به مهمیززن بلاغت اولمشدر .

[۱] نائی — اسانده شمرای عثمانیه دندر .
(۱۰۷۷) تاریخده احوال ایشدر .
[۲] وجدی — عثمانی شاعر لر نك سرآمد
ندندر . شمری بك حساسه در . غزل کولمقده
نشاطی به مرجع کور بنور . (۱۰۷۳) ده شهیداً
وفات ایشدر .

[۳] نشاطی — مشایخ مولویه دندر . ذقایی
اشعار فارسیه و واقف اولغله برابر غزل کولمقده
عصر نك وجدی ایدی . (۱۰۸۰) ده احوال
ایشدر .

نشاطینك غزلندن خاطر مده یالکزر :
رسم ایله بزم عشقی ای مانی محبت [۱]
اول بزمه جان زاری نار براب کوستر
ییتی قالش . فقط وجدینك غزلی کاملاً
آرایش حافظه درویشانه مدر . خیال جهتیه
ناتلینك ده ، نشاطینك ده فخر لته فائقدر .
یازه ییده کوریکز :

لعلك تبسم ایله پر آب و ناب کوستر
یاقوت سرخ ایچینده درخوشاب کوستر
می ایچ که روی آلك اولسون ینه خوی افشان
آب ایچره آتشی کور آتشده آب کوستر
عکس رخسکه ایله آیینی منور
آغوش مهده رخشان بر آفتاب کوستر

ایچه لبك کشاده اهل نیسازه اما
هر بر سؤاله غمزك حاضر جواب کوستر
آب حیات وصلك خوابنده جانه عرض ایت
دلشنه امیده باری سراب کوستر

کستاخ چشمه ایچه روی دلی نمایان
آیینه رخسکه رنگ حجاب کوستر
سرمست دلشکسته دوش پای چشم مسته
معمار لطفه کندك خانه خراب کوستر

صوندقچه ترکس جام اول مست نازه ساقی
صد چشم مبتلای آند حباب کوستر
واری جواب سویلر بونو زمینه وجدی
شمرکده اهل نظمه تازه خطاب کوستر
بوغزلی تشکیل ایدن ایباتك ایچنده
— فقیره کوره — لك شاعرانه سی :

عکس رخسکه ایله آیینی منور
آغوش مهده رخشان بر آفتاب کوستر
یتیدر . بویته :

می ایچ که روی آلك اولسون ینه خوی افشان
آب ایچره آتشی کور آتشده آب کوستر
یتقی ترجیع ایدنلر اکثریت قازانه چقرنده
شبه ایدلز . فقط بکا اوبری دها پارلاق
کور ییور .

صاحب خرابانك ده بویله برغزلی وار ،
مطالعی ارباب طبیعتك خوشنه کیمزه سده :
[۱] مانی ملوک ساسانیانن برام بن هرمنك
زماننده اشهارا یتش برتقاشک اسمیدر .